

Sygn. akt I C 183/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Zientara

Protokolant: sekr. sądowy Bogumiła Biniewicz

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. O.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w G.

o uchylenie uchwały

1. oddała powództwo;
2. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Elblągu na rzecz adwokata M. Z. kwotę 221,40 zł / dwieście dwadzieścia jeden złotych czterdzieści groszy/ tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu;
3. zasądza od powódki T. O. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w G. kwotę 197 zł /sto dziewięćdziesiąt siedem złotych/ tytułem zwrotu kosztów procesu.

I C 183/14

UZASADNIENIE

Powódka domagała się uchylenia uchwały nr (...) z dnia 5 marca 2014 r., podjętej przez radę nadzorczą Spółdzielni Mieszkaniowej w G..

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że przedmiotem tej uchwały jest wykluczenie jej z grona członków spółdzielni. Powódka podniosła, że kwestionowana uchwała jest dla niej krzywdząca. Argumentowała, że po śmierci męża znajduje się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i majątkowej, z uwagi na inne zadłużenia nie była w stanie regulować opłat za mieszkanie. Podkreśliła, że otrzymała dodatek mieszkaniowy, dokonała spłaty części długu wobec pozwanej, zobowiązała się do uiszczania bieżących opłat.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w G. domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu.

W pierwszej kolejności wskazała, że zgodnie z art. 24 prawa spółdzielczego, spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa przez wykluczenie członka. Zgodnie z § 3 tego artykułu, członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni. Statut określa przyczyny

wykreślenia. Wykluczenia albo wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni (§ 4).

Zgodnie ze statutem organem upoważnionym do podejmowania decyzji w przedmiocie wykluczenia albo wykreślenia członka jest rada nadzorcza.

Powódka od wielu lat uchyla się od obowiązku uiszczania należności na rzecz spółdzielni, w konsekwencji czego prezes pozwanej złożył wniosek o wykluczenie jej z grona członków. T. O. zawiadomiono o terminie posiedzenia. W dniu 5 marca 2014 r. rada nadzorcza wykluczyła powódkę z grona członków spółdzielni z uwagi na uporczywe uchylanie się od regulowania zobowiązań finansowych. O uporczywości uchylania się od obowiązków świadczy wyrok Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 6 listopada 2013 r., zasądający od niej na rzecz pozwanej kwotę 24.013,38 zł z ustawowymi odsetkami, obejmujący zadłużenie za okres od 2006 do 2012 r.

Pozwana przyznała, że powódka spłaciła częściowo dług, jednakże na dzień 31 maja 2014r. pozostaje jej nadal do zapłaty kwota 22.049,50 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. O. przysługuje prawo do lokalu o pow. 31,9 m², wchodzącego w skład zasobów mieszkaniowych pozwanej spółdzielni.

Powódka jest osobą samotną, utrzymuje się ze świadczenia rentowego, obecnie w kwocie 947,75 zł. Z tego świadczenia, w związku z toczącą się egzekucją, potrącana jest kwota 236,93 zł. Miesięczne opłaty za lokal zajmowany przez powódkę wynoszą obecnie ok. 270 zł. Łącznie wydatki na utrzymanie lokalu wynoszą 308,49 zł. Powódka okresowo korzysta z pomocy w postaci dodatku mieszkaniowego - aktualnie w kwocie 154,25 zł.

/dowód: decyzje k. 6, 7/

Od wielu lat powódka zalega względem pozwanej z opłatami.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie I C (...) zasądzono od T. O. na rzecz pozwanej spółdzielni kwotę 24.013,38 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty.

Wyrok ten jest prawomocny.

/odpis wyroku k. 54, postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności k. 55/

Pismem z dnia 1 marca 2014 r. prezes zarządu pozwanej spółdzielni (...) zwrócił się do rady nadzorczej o wykluczenie powódki z grona członków wskazując, że powódka narusza postanowienia statutu, uchylając się od wykonywania zobowiązań wobec spółdzielni, w szczególności zalegając z opłatami związanymi z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości. Odpis wniosku doręczono powódce.

Pismem z dnia 1 marca 2014 r. zawiadomiono powódkę o terminie posiedzenia rady nadzorczej wyznaczonym na dzień 5 marca 2014 r. Powódka stawiła się na posiedzenie.

Uchwałą z dnia 5 marca 2014 r. rada nadzorcza „odwołała T. O. z członka Spółdzielni Mieszkaniowej”.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że podjęcie decyzji o wykluczeniu powódki z członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej „podyktowane było notorycznym, uporczywym uchylaniem się od zobowiązań na rzecz spółdzielni, kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości pomimo wcześniejszych monitów i rozmów”. Za uchwałą głosowały 4 osoby, głosów przeciwnych ani wstrzymujących się nie było. Powódkę pouczone o terminie i sposobie odwołania od uchwały.

Odpis uchwały doręczono powódce.

/bezsporne, wniosek k. 51, zawiadomienie z dowodem doręczenia k. 52, uchwała i pokwitowanie k. 53/

Powódka podjęła próbę spłaty zadłużenia. Na dzień 31 maja 2014 r jej zadłużenie względem pozwanej wynosiło 22.049,50 zł.

/bezsporne, dowody wpłat k. 4, 5, oświadczenie pozwanej k. 45/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Stan faktyczny w mniejszej sprawie nie jest sporny. Nie ulega wątpliwości, że powódce jako członkowi pozwanej spółdzielni przysługuje prawo do lokalu, wchodzącego w skład zasobów mieszkaniowych pozwanej. Z tego tytułu winna ona uiszczać co miesiąc określone należności. Z obowiązku tego nie wywiązuje się od wielu lat, w konsekwencji zapadł przeciwko niej prawomocny wyrok zasądający na rzecz spółdzielni kwotę 24.013,38 zł z ustawowymi odsetkami.

Zgodnie z art. 24 § 1 Ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie albo wykreślenie członka.

Wedle § 2 tego samego artykułu, wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Statut określa przyczyny wykluczenia. Stosownie do postanowień § 3 przywołanego artykułu członek niewykonujący obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni. Statut określa przyczyny wykreślenia.

Zgodnie z § 4 art. 24 wykluczenia albo wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza albo walne zgromadzenie spółdzielni. Organ, do którego kompetencji należy podejmowanie uchwał w sprawie wykluczenia albo wykreślenia, ma obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni.

Analogiczne regulacje zawiera statut pozwanej spółdzielni. W myśl § 15 tego statutu członkostwo ustaje m. in. na skutek wykluczenia względnie wykreślenia członka.

Zgodnie z § 17 statutu członek może być wykluczony, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu lub zasadami współzycia społecznego. W szczególności podstawą wykluczenia może być uporczywe uchylanie się od wykonywania zobowiązań wobec spółdzielni w tym zaleganie z opłatami związanymi z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na jego lokal, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni. W myśl § 20 statutu pozwanej, zarówno wykluczenia jak i wykreślenia dokonuje rada nadzorcza po uprzednim wysłuchaniu zainteresowanego.

Podstawy uchylenia uchwały rady nadzorczej są analogiczne jak w przypadku uchwał podejmowanych przez walne zgromadzenie. Skutecznie zaskarżyć można zatem uchwałę sprzeczną z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzącą w interesy spółdzielni albo mającą na celu pokrzywdzenie jej członka (art. 42 § 2 i 3 prawa spółdzielczego). Uchwała spreczna z ustawą jest nieważna.

Powódka podnosi na uzasadnienie żądania uchylenia uchwały w zasadzie tylko jeden argument; wskazuje mianowicie, że uchwała jest dla niej krzywdząca. Nie powołuje się jakiegokolwiek uchybienia natury formalnej, czy sprzeczność ze statutem lub ustawą.

Uwzględniając ustalony wyżej stan faktyczny oraz treść przywołanych norm zarówno ustawowych jak i statutowych stwierdzić należy, że kwestionowana uchwała podjęta została w sposób niewadliwy pod względem formalnym. Pochodzi ona od organu uprawnionego. Bezsprzeczne jest, że powódka była zawiadomiona o terminie posiedzenia rady nadzorczej, brała udział w posiedzeniu, na którym podjęto kwestionowaną uchwałę. M. możliwość złożenia wyjaśnień.

Zgodnie z art. 24 § 5 prawa spółdzielczego organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motyw, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie (analogicznie § 21 statutu). Obowiązek ten został spełniony.

W ocenie Sądu zarzut stawiany uchwałę przez powódkę, zawierający się w twierdzeniu, iż jest ona krzywdząca dla niej, jest nieusprawiedliwiony. Oceniając uchwałę przez pryzmat ewentualnego pokrzywdzenia powódki należy mieć na względzie argumenty obiektywne, a nie wewnętrzne przekonanie powódki o pokrzywdzeniu. W takiej sytuacji należy ważyć interes członka spółdzielni i samej spółdzielni.

Nie ulega wątpliwości, że podstawowymi obowiązkami członka spółdzielni jest przestrzeganie postanowień statutu oraz terminowe uiszczanie opłat związanych z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na jego lokal a także eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości, stanowiących mienie spółdzielni (§14 pkt 1 i 6 statutu). Powódka od wielu lat nie wywiązuje się w sposób prawidłowy z obowiązków finansowych względem pozwanej. Okoliczność ta nie jest sporna, wynika m. in. z wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 6 listopada 2013 r. Trudna sytuacja majątkowa powódki nie zwalnia jej od obowiązku uiszczania należności przypadających na zajmowany przez nią lokal. Podkreślić należy w tym miejscu, że opłata ją obciążająca nie jest wysoka tym bardziej, że jej połowa jest finansowana dodatkiem mieszkaniowym.

Renta powódki jest faktycznie niska, jednakże to z winy powódki otrzymywane przez nią świadczenie jest jeszcze niższe, ponieważ toczy się przeciwko niej postępowanie egzekucyjne. Powódka świadomie zaciągnęła określone zobowiązania, których nie była w stanie dobrowolnie spłacać, co doprowadziło do wszczęcia przeciwko niej egzekucji.

Nie ma żadnych powodów, by spółdzielnia znosiła fakt niewywiązywania się przez powódkę z obowiązków płatniczych tylko dlatego, by mogła ona spłacić inne, preferowane przez siebie zobowiązania.

Należy podkreślić nadto, że pozwana dostatecznie długo wstrzymywała się z podjęciem działań prawnych przeciwko powódce jako dłużniczce. Dług powódki narasta od 2006 r., nie pomogły ani monity, ani wszczęcie postępowania o zapłatę. Takimi działaniami pozwana lojalnie uprzedziła powódkę, że nie akceptuje lekceważenia przez nią obowiązków statutowych.

Zauważyć należy wreszcie, że aktualna sytuacja powódki nie rokuje nadziei na wywiązanie się przez nią z obowiązku zapłaty. Obiektywnie oceniając jej sytuację majątkową stwierdzić należy, że uzyskując rentę w kwocie ok. 1.000 zł i ponosząc bieżące koszty utrzymania lokalu, nie jest ona w stanie w żadnej realnej perspektywie spłacić zadłużenia w kwocie ponad 22.000 zł. Nie można wymagać od pozwanej, a zatem od pozostałych spółdzielców, by w istocie rzeczy utrzymywali powódkę. Poczucie pokrzywdzenia skarżącej ma charakter subiektywny i nie może być podstawą uchylecia zakwestionowanej uchwały.

Na ważność i skuteczność uchwały nie wpływa niestatutowe określenie sposobu pozbawienia powódki członkostwa. W § 1 uchwały, rada nadzorcza „odwołała P. T. O. z członka”. W uzasadnieniu wskazano już jednak, że przedmiotem uchwały jest wykluczenie; o wykluczeniu świadczą także motyw, dla których powódka została pozbawiona członkostwa, a mianowicie uporczywe niewywiązywanie się z obowiązków płatniczych.

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Skoro powódka przegrała spór, to należało zasądzić od niej na rzecz pozwanej, reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika, kwotę 197 zł (koszty zastępstwa prawnego zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 oraz opłata od pełnomocnictwa).

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego powódkę z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 15 i 2 ust. 3 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).